

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

16. července 2009 *

Ve věci C-69/08,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Tribunale di Napoli (Itálie) ze dne 29. ledna 2008, došlým Soudnímu dvoru dne 20. února 2008, v řízení

Raffaello Visciano

proti

Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS),

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení C. W. A. Timmermans, předseda senátu, K. Schieman, J. Makarczyk, P. Küris (zpravodaj) a C. Toader, soudci,

* Jednací jazyk: italština.

generální advokátka: V. Trstenjak,
vedoucí soudní kanceláře: L. Hewlett, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 12. února 2009,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za R. Visciana G. Nuciferem, avvocato,
- za Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS) V. Triolem, G. Fabianim a P. Tadrise, avvocati,
- za italskou vládu I. Bruni, zmocněnkyní, ve spolupráci s W. Ferrante, avvocato dello Stato,
- za španělskou vládu B. Plaza Cruz, jako zmocněnkyní,
- za nizozemskou vládu C. M. Wissels a C. ten Dam, jako zmocněnkyněmi,

- za Komisi Evropských společenství L. Pignataro-Nolin a J. Enegrenem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 2. dubna 2009,

vydává tento

Rozsudek

- ¹ Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 3 a 4 směrnice Rady 80/987/EHS ze dne 20. října 1980 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se ochrany zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele (Úř. věst. L 283, s. 23; Zvl. vyd. 05/01, s. 217).
- ² Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi R. Viscianem a l'Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS) (Národní institut sociálního zabezpečení) ve věci nesplacených mzdových pohledávek.

Právní rámec

Právní úprava Společenství

3 První bod odůvodnění směrnice 80/987 uvádí:

„[...]] je nezbytné přijmout předpisy na ochranu zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele, především pro zaručení úhrady jejich nesplacených pohledávek [...]“

4 Článek 1 odst. 1 a 2 této směrnice stanoví:

„1. Tato směrnice se vztahuje na pohledávky zaměstnanců vyplývající z pracovních smluv nebo pracovních poměrů vůči zaměstnavatelům, kteří se nacházejí v platební neschopnosti ve smyslu čl. 2 odst. 1.

2. Členské státy mohou výjimečně vyloučit z oblasti působnosti této směrnice pohledávky některých zaměstnanců z důvodu zvláštní povahy pracovní smlouvy nebo pracovního poměru zaměstnanců nebo z důvodu existence jiné formy záruky, jež poskytuje zaměstnancům ochranu, která je rovnocenná ochraně vyplývající z této směrnice.

Seznam kategorií zaměstnanců uvedených v prvním pododstavci je uveden v příloze.“

5 Podle čl. 2 odst. 2 uvedené směrnice:

„Tato směrnice se nedotýká vnitrostátního práva, pokud jde o definice výrazů ‚zaměstnanec‘, ‚zaměstnavatel‘, ‚odměna‘, ‚nabytá práva‘ a ‚nabývaná práva‘.“

6 Článek 3 směrnice 80/987 stanoví:

„1. Členské státy přijmou opatření nezbytná k tomu, aby záruční instituce zajišťovaly, s výhradou článku 4, úhradu nesplacených pohledávek zaměstnanců, které vyplývají z pracovních smluv nebo z pracovních poměrů a týkají se odměny za období před určeným dnem.

2. Dnem stanoveným v odstavci 1 je podle volby členských států

- buď den, kdy vznikla platební neschopnost zaměstnavatele, nebo
- den oznámení výpovědi dané dotčenému zaměstnanci z důvodu platební neschopnosti zaměstnavatele, nebo

- den vzniku platební neschopnosti zaměstnavatele nebo den skončení pracovní smlouvy nebo pracovního poměru dotčeného zaměstnance, ke kterému došlo z důvodu platební neschopnosti zaměstnavatele.“

7 Článek 4 odst. 1 až 3 této směrnice stanoví:

„1. Členské státy mohou omezit povinnost záručních institucí uvedených v článku 3 uhradit pohledávky.

2. Pokud členské státy využijí možnosti podle odstavce 1, musí:

- v případě podle čl. 3 odst. 2 první odrážky zajistit úhradu nesplacených pohledávek týkajících se odměny za tři poslední měsíce pracovní smlouvy nebo pracovního poměru, které spadají do období šesti měsíců předcházejících dni vzniku platební neschopnosti zaměstnavatele,
- v případě podle čl. 3 odst. 2 druhé odrážky zajistit úhradu nesplacených pohledávek týkajících se odměny za tři poslední měsíce pracovní smlouvy nebo pracovního poměru předcházejících den podání výpovědi zaměstnanci zaměstnavatelem z důvodu platební neschopnosti zaměstnavatele,
- v případě podle čl. 3 odst. 2 třetí odrážky zajistit úhradu nesplacených pohledávek týkajících se odměny za posledních osmnáct měsíců pracovní smlouvy nebo pracovního poměru předcházejících den vzniku platební neschopnosti zaměstnavatele nebo den skončení pracovní smlouvy nebo pracovního poměru zaměstnance

z důvodu platební neschopnosti zaměstnavatele. V tom případě mohou členské státy omezit povinnost uhradit pohledávky na odměnu za období osmi týdnů nebo za několik kratších období v celkové délce osmi týdnů.

3. Aby se však zabránilo vyplácení částek nad rámec sociálního cíle této směrnice, mohou členské státy stanovit pro záruky za úhrady nesplacených nároků zaměstnanců horní hranici.

[...]“

8 Článek 5 uvedené směrnice stanoví:

„Členské státy stanoví podrobnosti organizace, financování a fungování záručních institucí, které budou v souladu zejména s těmito zásadami:

- a) majetek institucí musí být nezávislý na provozním jmění zaměstnavatelů a musí být vytvořen tak, aby nemohl být v úpadkovém řízení zabaven;
- b) zaměstnavatelé musí přispívat na financování, ledaže je plně zajištěno orgány veřejné moci;

- c) povinnost institucí uhradit pohledávky je nezávislá na splnění povinnosti přispívat na financování.“

9 Článek 9 směrnice 80/987 stanoví:

„Tato směrnice se nedotýká možnosti členských států uplatňovat nebo přijímat právní a správní předpisy, které jsou pro zaměstnance příznivější.“

10 Podle čl. 10 písm. a) této směrnice se uvedená směrnice „dotýká možnosti členských států přijmout nezbytná opatření, aby se zabránilo zneužívání“.

Vnitrostátní právní úprava

Zákon č. 297/82

11 Zákon č. 297 ze dne 29. května 1982 (GURI č. 147 ze dne 31. května 1982), kterým se provádí směrnice 80/987 a který zavádí systém odměňování při skončení pracovního poměru a právní předpisy v důchodové oblasti, ve svém článku 2 upravuje zřízení záručního fondu, jehož účelem je nastoupit na místo zaměstnavatele v případě jeho platební neschopnosti, která mu brání v úhradě odstupného zaměstnancům při skončení pracovního poměru podle článku 2120 občanského zákoníku, na které mají nárok zaměstnanci nebo jejich právní nástupci (dále jen „Fond“).

12 Toto ustanovení mimo jiné stanoví:

„1. Zaměstnanec nebo jeho právní nástupci mají lhůtu patnácti dnů od ohlášení úpadku, které se stalo účinným podle článku 97 královského nařízení č. 267 ze dne 16. března 1942 [GURI ze dne 6. dubna 1942, mimořádný dodatek č. 81], nebo zveřejnění rozsudku ve smyslu článku 99 zmíněného nařízení v případě, že byly podány námitky nebo žaloby týkající se jeho pohledávky, nebo od zveřejnění rozsudku, jímž se schvaluje předběžné vyrovnání, k tomu, aby mohli na svoji žádost ze strany Fondu získat úhradu odstupného při skončení pracovního poměru a příslušných vedlejších pohledávek, přičemž se odečtou již případně vyplacené částky.

2. V případě opožděného přihlášení pohledávek týkajících se mzdy, jež jsou uvedeny v článku 101 královského nařízení č. 267 ze dne 16. března 1942, může být žádost, stanovená v předchozím článku, podána po prohlášení konkursního řízení nebo po vydání rozsudku týkajícího se případného zpochybnění správce konkursní podstaty.

3. V případě podniku, který podléhá nucené správní likvidaci, může být žádost podána ve lhůtě patnácti dnů od ohlášení úpadku na základě článku 209 královského nařízení č. 267 [...] a v případě, kdy byly podány námitky nebo žaloby týkající se pohledávky vyplývající z pracovního poměru, běží tato lhůta od vydání rozsudku, kterým o nich soud rozhodl.

4. Pokud zaměstnavatel, na kterého se nevztahují ustanovení královského nařízení č. 267 [...], nevyplatí v případě skončení pracovního poměru splatné odstupné nebo jej vyplatí pouze částečně, zaměstnanec nebo jeho právní nástupci mohou požádat, aby jim bylo z Fondu uhrazeno odstupné pro případ skončení pracovního poměru, a to za podmínky, že na základě exekučního řízení k vydobytí pohledávky týkající se tohoto odstupného, vyšlo najevo, že majetkové záruky nepostačují ke splacení celé této pohledávky nebo její části.

5. V případě, že v tomto směru nejsou uplatněny námitky, uhradí Fond nezaplacené odstupné.

6. Ustanovení předchozích odstavců se použijí pouze v případech, kdy ke skončení pracovního poměru, konkursnímu řízení nebo exekučnímu došlo až po vstupu tohoto zákona v platnost.

7. Fond provede výplaty uvedené v druhém, třetím, čtvrtém a pátém odstavci tohoto článku do 60 dnů od podání žádosti dotčenou osobou. Fond ze zákona nastupuje do práv zaměstnance nebo jeho právních nástupců, pokud jde o přednostní právo věřitele na majetek zaměstnavatelů podle článků 2751a a 2776 občanského zákoníku pro částky, které zaplatil [...]“.

¹³ Podle článku 94 královského nařízení č. 267 ze dne 16. března 1942 přihláška pohledávky do konkursního řízení má účinky žaloby podané k soudu a brání promlčení lhůt.

¹⁴ Podle článků 2943 a 2945 občanského zákoníku se staví běh promlčecí lhůty, pokud je oznámen akt, který brání zahájení vyrovnávacího řízení, a to až do doby, než je otázka definitivně rozhodnuta.

Legislativní nařízení č. 80/92

- 15 Články 1 a 2 legislativního nařízení č. 80 ze dne 27. ledna 1992, kterým se provádí směrnice 80/987 (GURI ze dne 13. února 1992, řádný dodatek č. 36, s. 26, dále jen „legislativní nařízení č. 80/92“), upravuje záruky za pohledávky vyplývající z pracovního poměru a zásahy Fondu, který je spravován INPS.

- 16 Článek 1 odst. 1 legislativního nařízení č. 80/92, který je nazván „Záruka za pohledávky vyplývající z pracovního poměru“, stanoví:

„Pokud je zaměstnavatel účastníkem konkursního řízení, předběžného vyrovnání, nucené správní likvidace nebo výjimečného správního řízení [...], zaměstnanec nebo jeho právní nástupci mohou na svoji žádost získat úhradu z Fondu nesplacených mzdových pohledávek, jež jsou uvedeny v článku 2 [...].“

- 17 Článek 2 odst. 1 až 5 legislativního nařízení č. 80/92 stanoví:

„1. Fond [...] zajistí v souladu s článkem 1 úhradu jiných pohledávek zaměstnanců než pohledávek týkajících se odstupného při skončení pracovního poměru, které se vztahují ke třem posledním měsícům pracovního poměru, jež spadají do období dvanácti měsíců předcházejících:

- a) dni, kdy bylo vydáno rozhodnutí o zahájení některého z řízení uvedených v čl. 1 odst. 1;

- b) dni zahájení exekučního řízení;
- c) dni, kdy byla nařízena likvidace nebo ukončen prozatímní provoz nebo skončila platnost povolení pokračovat v provozu podniku v případě zaměstnanců, kteří pokračovali ve výkonu své pracovní činnosti, nebo dni ukončení pracovního poměru, pokud se tak stalo v době pokračování činnosti podniku.

2. Horní hranice úhrady z Fondu ve smyslu prvního odstavce je stanovena na trojnásobek horní hranice výjimečné dávky v nezaměstnanosti po odečtení srážek na sociální zabezpečení.

3. Získání částek uhrazených z Fondu na základě tohoto článku je upraveno ustanoveními čl. 2 odst. 2, 3, 4, 5, čl. 2 odst. 7 první věty a čl. 2 odst. 10 zákona č. 297 ze dne 29. května 1982. Částky hrazené z Fondu se řídí ustanoveními čl. 2 odst. 7 druhé věty zmíněného zákona.

4. Úhrada uvedená v odstavci 1 tohoto článku nemůže být poskytnuta zároveň s těmito částkami:

- a) výjimečnou dávkou v nezaměstnanosti pobíranou během období dvanácti měsíců podle odstavce 1;
- b) odměnami vyplacenými zaměstnanci během období tří měsíců podle odstavce 1;

- c) příspěvkem na mobilitu přiznaným na základě zákona č. 223 ze dne 23. července 1991 během tří měsíců následujících po skončení pracovního poměru.

5. Promlčecí lhůta nároku na plnění podle odstavce 1 je jeden rok. Úroky a vlivy devalvace měny jsou počítány ode dne podání žádosti.“

Původní řízení a předběžné otázky

¹⁸ Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že R. Visciano pracoval jako zaměstnanec u společnosti Metropoli S.c.a.r.l zabývající se ostrahou až do 9. listopadu 2000, kdy byl propuštěn v rámci kolektivního propuštění, které následovalo po zahájení řízení o nucené správní likvidaci pro platební neschopnost vyhlášené ministerským nařízením ze dne 24. října 2000.

¹⁹ Dne 8. června 2001 v souladu s články 1 a 2 legislativního nařízení č. 80/92 podal Fondu žádost o úhradu nesplacených pohledávek za práci provedenou během tří posledních měsíců pracovního poměru.

²⁰ INPS mu neuhradil celou částku dosud nevyplacených odměn do výše trojnásobku horní hranice výjimečné dávky v nezaměstnanosti, nýbrž od této částky odečetl zálohy na odměnu obdržené od zaměstnavatele, takže vyplatil nižší částku, než byla částka, kterou měl R. Visciano obdržet.

- 21 Po vydání rozsudku ze dne 4. března 2004, Barsotti a další (C-19/01, C-50/01 a C-84/01, Recueil, s. I-2005), předložil R. Visciano dne 30. června 2005 věc Tribunale di Napoli, u něhož se domáhal uznání svého nároku na rozdíl mezi částkou, kterou mu vyplatil INPS, a maximální částkou, která by mu náležela, kdyby odpočet nebyl proveden.
- 22 INPS namítl roční promlčecí lhůtu pohledávky s poukazem na to, že tato pohledávka je dluhem sociální povahy nezávislým a odlišným od pohledávky vymáhané od zaměstnavatele, což vylučuje převzetí dluhu na základě královského nařízení č. 267 ze dne 16. března 1942.
- 23 Předkládající soud uvádí, že judikatura Corte suprema di cassazione se různí, pokud jde o kvalifikaci částek nezaplacených zaměstnavatelem, a má za to, že možnost vyhovět žalobě podléhá otázce týkající se promlčení, přičemž tato otázka závisí na kvalifikaci pohledávky, již se žalobce dovolává.
- 24 Proto se Tribunale di Napoli rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Umožňují články 3 a 4 směrnice č. 80/987 [...] v rozsahu, v němž upravují úhradu nesplacených pohledávek zaměstnanců týkajících se mzdy, aby tyto pohledávky, pokud jsou uplatněny vůči záruční instituci, byly zbaveny své původní povahy jakožto odměny a získaly odlišnou kvalifikaci [dávky] sociálního zabezpečení, a to z pouhého důvodu, že jejich vyplacení členský stát svěřil instituci sociálního zabezpečení, a že je tudíž ve vnitrostátní právní úpravě pojem ‚odměna‘ nahrazen pojmem ‚dávka sociálního zabezpečení‘?

- 2) Je pro sociální cíl směrnice [80/987] dostačující, že vnitrostátní právní úprava používá původní pohledávku zaměstnance týkající se mzdy jako pouhý srovnávací údaj, podle kterého je třeba určit *per relationem* dávku zaručenou při zásahu záruční instituce, nebo je třeba, aby pohledávka zaměstnance týkající se mzdy vůči zaměstnavateli v platební neschopnosti byla chráněna díky zásahu záruční instituce tak, že u ní bude zajištěn stejný obsah, záruky, lhůty a způsob jejího uplatnění jako u jakékoli jiné pohledávky vzniklé z pracovního poměru v témže právním řádu?

- 3) Umožňují zásady vyplývající z právní úpravy Společenství, a především zásady rovnocennosti a efektivity, aby byl na nesplacené pohledávky zaměstnanců týkající se mzdy za období stanovené ve smyslu článku 4 směrnice 80/987 použit režim promlčení, který je méně příznivý než režim použitý na pohledávky obdobné povahy?“

K předběžným otázkám

K první otázce

- 25 Postatou první otázky předkládajícího soudu je, zda články 3 a 4 směrnice 80/987 musejí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, jež umožňuje kvalifikovat nesplacené pohledávky zaměstnanců jako „dávku sociálního zabezpečení“ z důvodu, že se na ně vztahují záruky Fondu.

- 26 V tomto ohledu je třeba připomenout jednak, že čl. 3 odst. 1 směrnice 80/987 ukládá členským státům, aby přijaly opatření nezbytná k tomu, aby záruční instituce zajišťovaly, s výhradou článku 4 uvedené směrnice, úhradu nesplacených pohledávek

zaměstnanců, které vyplývají z pracovních smluv nebo z pracovních poměrů a týkají se odměny za období před určeným dnem (rozsudek ze dne 11. září 2003, Walcher, C-201/01, Recueil, s. I-8827, bod 31).

- 27 Krom toho sociálním cílem směrnice 80/987 je zajistit všem zaměstnancům minimální ochranu Společenství v případě platební neschopnosti zaměstnavatele úhradou nesplacených pohledávek vyplývajících z pracovních smluv nebo pracovních poměrů a týkajících se odměny za určené období (výše uvedený rozsudek Barsotti a další, bod 35 a citovaná judikatura).
- 28 Nicméně podle čl. 2 odst. 2 směrnice 80/987 platí, že je na vnitrostátním právu, aby upřesnilo pojem „odměna“ a vymezilo jeho obsah (rozsudek ze dne 16. prosince 2004, Olaso Valero, C-520/03, Sb. rozh. s. I-12065, bod 31 a citovaná judikatura).
- 29 Je tedy na vnitrostátním právu definovat právní povahu takových pohledávek, jako jsou pohledávky dotčené ve věci v původním řízení.
- 30 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že směrnice 80/987 podrobně neupravuje ani soudní řízení, ani pravidla, jimiž se řídí promlčení pohledávek zaměstnanců v případě úpadku zaměstnavatele.
- 31 Z toho vyplývá, že je třeba na první otázku odpovědět tak, že články 3 a 4 směrnice 80/987 nebrání vnitrostátní právní úpravě, která umožňuje kvalifikovat nesplacené pohledávky zaměstnanců jako „dávky sociálního zabezpečení“, pokud jsou tyto pohledávky hrazeny záruční institucí.

Ke druhé otázce

- 32 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda pro účely použití článků 4 a 5 směrnice 80/987 postačuje, aby vnitrostátní právní úprava používala původní pohledávku zaměstnance jako pouhý srovnávací údaj, nebo zda musí být tato pohledávka chráněna díky zásahu Fondu jako každá jiná pohledávka vyplývající z pracovního poměru.
- 33 S ohledem na odpověď danou na první otázku je třeba mít za to, že i právní režim použitelný na nesplacené pohledávky zaměstnanců musí být definován vnitrostátním právem.
- 34 Z toho vyplývá, že původní pohledávka zaměstnance týkající se mzdy může představovat pouze srovnávací údaj umožňující určit plnění, které Fond musí zaručit.
- 35 Proto je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že směrnice 80/987 nebrání vnitrostátní právní úpravě, která používá původní pohledávku zaměstnance týkající se mzdy pouze jako srovnávací údaj pro určení plnění, které musí být zaručeno zásahem Fondu.

Ke třetí otázce

- 36 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, zda v rámci žádosti zaměstnance o úhradu nesplacených pohledávek týkajících se odměny záručním fondem brání

směrnice 80/987 použití režimu promlčení, který je méně příznivý než režim použitý na pohledávky obdobné povahy.

37 Směrnice 80/987 neobsahuje žádné ustanovení, které by upravovalo otázku, zda členské státy mohou stanovit promlčecí lhůtu pro podání žádosti zaměstnance o úhradu odměn nezaplacených zaměstnavatelem v platební neschopnosti z Fondu za podmínek stanovených uvedenou směrnicí.

38 Články 4, 5 a 10 směrnice 80/987 – které členskými státy dovolují přijmout nejen podrobnou úpravu organizace, financování a fungování záruční instituce, ale za určitých okolností i omezit ochranu zaměstnanců, o jejíž zajištění směrnice usiluje – neupravují ani časové omezení práv plynoucích zaměstnancům z této směrnice, ani omezení možnosti členských států stanovit promlčecí lhůtu (viz rozsudek ze dne 18. září 2003, Pflücke, C-125/01, Recueil, s. I-9375, bod 31).

39 Za těchto podmínek mají členské státy v zásadě volnost při přijímání ve svém vnitrostátním právu ustanovení, jež upravují promlčecí lhůtu pro podání žádosti zaměstnance o úhradu nesplacených pohledávek týkajících se odměny za podmínek směrnice 80/987, pokud však nejsou tato ustanovení méně příznivá než vnitrostátní ustanovení upravující podobné žádosti (zásada rovnocennosti) a nemohou být upravena způsobem, který by v praxi znemožňoval nebo učinil příliš obtížným výkon práv přiznaných právním řádem Společenství (zásada efektivit) (viz výše uvedený rozsudek Pflücke, bod 34, jakož i citovaná judikatura).

40 Předkládající soud má tudíž za to, že je třeba ověřit, zda je kvalifikace pohledávek zaměstnance vůči Fondu jakožto dávky sociálního zabezpečení, což má za následek

nepoužití pravidel o přerušení promlčecí lhůty stanovených pro pohledávky připuštěné do konkursního řízení, v rozporu se zásadami rovnocennosti a efektivity, či nikoliv.

41 Pokud jde o zásadu rovnocennosti, je třeba bez dalšího uvést, že žádost o úhradu odměn nezaplacených zaměstnanci určená Fondu a žádost takového zaměstnance určená zaměstnavateli nacházejícímu se v platební neschopnosti nejsou podobné. Vyplyvá to zejména z článku 4 směrnice 80/987, který umožňuje členským státům omezit povinnost záručních institucí uhradit pohledávky.

42 Existence odlišných režimů promlčecích lhůt proto neporušuje zásadu rovnocennosti.

43 Pokud jde o zásadu efektivity, Soudní dvůr uznal slučitelnost stanovení přiměřených pevných promlčecích lhůt pro podání žaloby s právem Společenství, a to v zájmu právní jistoty, která chrání jak poplatníka, tak příslušný orgán veřejné správy (viz rozsudek ze dne 17. listopadu 1998, Aprile, C-228/96, Recueil, s. I-7141, bod 19 a citovaná judikatura). Povaha těchto lhůt totiž není taková, aby prakticky znemožňovala nebo činila příliš obtížným výkon práv přiznaných právním řádem Společenství.

44 V tomto ohledu je třeba připomenout, že pokud jde o úhradu pohledávek týkajících se mzdy, které ze své podstaty mají velký význam pro dotčené osoby, je třeba, aby krátkost promlčecí lhůty neměla za následek, že dotčené osoby nebudou schopny v praxi dodržet uvedenou lhůtu, a že jim tedy nebude poskytnuta ochrana, jejíž zajištění těmito osobám je právě cílem směrnice 80/987 (viz výše uvedený rozsudek Pflücke, bod 37).

45 Soudní dvůr k této problematice již judikoval, že promlčecí lhůta jednoho roku pro podání žaloby na náhradu škody utrpěné z důvodu opožděného provedení směrnice 80/987 do vnitrostátního práva se zdá být přiměřená (viz v tomto rozsudek ze dne 10. července 1997, Palmisani, C-261/95, Recueil, s. I-4025, bod 29).

46 Z bodu 39 rozsudku ze dne 11. července 2002, Marks & Spencer (C-62/00, Recueil, s. I-6325), však rovněž vyplývá, že k tomu, aby promlčecí lhůta plnila svoji úlohu záruky právní jistoty, musí být tato lhůta stanovena předem. Situace, pro kterou je příznačná vysoká právní nejistota, může představovat porušení zásady efektivity, neboť náhrada škody způsobené jednotlivcům porušeními práva Společenství, která jsou přičitatelná členskému státu, by v praxi mohla být příliš obtížná, pokud by jednotlivci neměli možnost určit příslušnou promlčecí dobu s přiměřenou mírou jistoty (rozsudek ze dne 24. března 2009, Danske Slagterier, C-445/06, Sb. rozh. s. I-2119, bod 33 a citovaná judikatura).

47 Pokud jde o věc v původním řízení, je třeba poukázat na to, že předkládající soud zaprvé uvádí, že legislativní nařízení č. 80/92 stanoví promlčecí lhůtu jednoho roku, avšak neurčuje ji *dies a quo*.

48 Dále tento soud uvádí, že judikatura Corte di Cassazione nejprve kvalifikovala plnění vyplacená Fondem jako plnění mzdové povahy, tedy stejné povahy, jakou mají mzdy vyplacené zaměstnavatelem, přičemž tato kvalifikace měla za následek, že na uvedená plnění se používaly promlčecí lhůty, jakož i pravidla stavení běhu promlčecích lhůt, která platila v rámci konkursního řízení. Později tento nejvyšší soud dospěl k závěru, že předmětem povinnosti Fondu je dávka sociálního zabezpečení nezávislá na povinnosti zaměstnavatele vyplatit mzdu, což má zejména za následek, že nelze použít výše uvedená pravidla stavení běhu promlčecích lhůt.

49 Obě tyto skutečnosti mohou vyvolat právní nejistotu, která může představovat porušení zásady efektivity, pokud se na základě přezkumu, který je věcí příslušného vnitrostátnímu soudu potvrdí, že tato právní nejistota může vysvětlit opožděné podání žaloby R. Visciana uvedenému soudu.

50 S ohledem na výše uvedené je proto třeba na třetí otázku odpovědět tak, že v rámci žádosti zaměstnance o úhradu nesplacených pohledávek týkajících se odměny záručním fondem nebrání směrnice 80/987 použití promlčecí lhůty jednoho roku (zásada rovnocennosti). Nicméně je na vnitrostátním soudu, aby přezkoumal, zda její úprava výkon práv přiznaných právním řádem Společenství v praxi neznemožňuje nebo jej nečiní příliš obtížným (zásada efektivity).

K nákladům řízení

51 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

- 1) Články 3 a 4 směrnice Rady 80/987/EHS ze dne 20. října 1980 o sbližování právních předpisů členských států týkajících se ochrany zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele nebrání vnitrostátní právní úpravě, která umožňuje kvalifikovat nesplacené pohledávky zaměstnanců jako „dávky sociálního zabezpečení“, pokud jsou tyto pohledávky hrazeny záruční institucí.

- 2) Směrnice 80/987 nebrání vnitrostátní právní úpravě, která používá původní pohledávku zaměstnance týkající se mzdy pouze jako srovnávací údaj pro určení plnění, které musí být zaručeno zásahem záručního fondu.
- 3) V rámci žádosti zaměstnance o úhradu nesplacených pohledávek týkajících se odměny záručním fondem nebrání směrnice 80/987 použití promlčecí lhůty jednoho roku (zásada rovnocennosti). Nicméně je na vnitrostátním soudu, aby přezkoumal, zda její úprava výkon práv přiznaných právním řádem Společenství v praxi neznemožňuje nebo jej nečiní příliš obtížným (zásada efektivity).

Podpisy.